

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kouluterveyskyselyn hyödyntäminen oppilaitostasolla

Ammatillisen koulutuksen hyvinvointipäivät,
2.12.2009, Vierumäki

KOULUTERVEYSKYSELY 1995 – 2009

Valtakunnallinen luokkakysely

peruskoulujen 8. ja 9. luokkalaisille sekä lukioden ja ammattiopistojen 1. ja 2. vuoden opiskelijoille

VUONNA 2008:

146 kuntaa

435 peruskoulua

223 lukiota

64 ammattiopistoa

110 600 vastaajaa

VUONNA 2009:

180 kuntaa

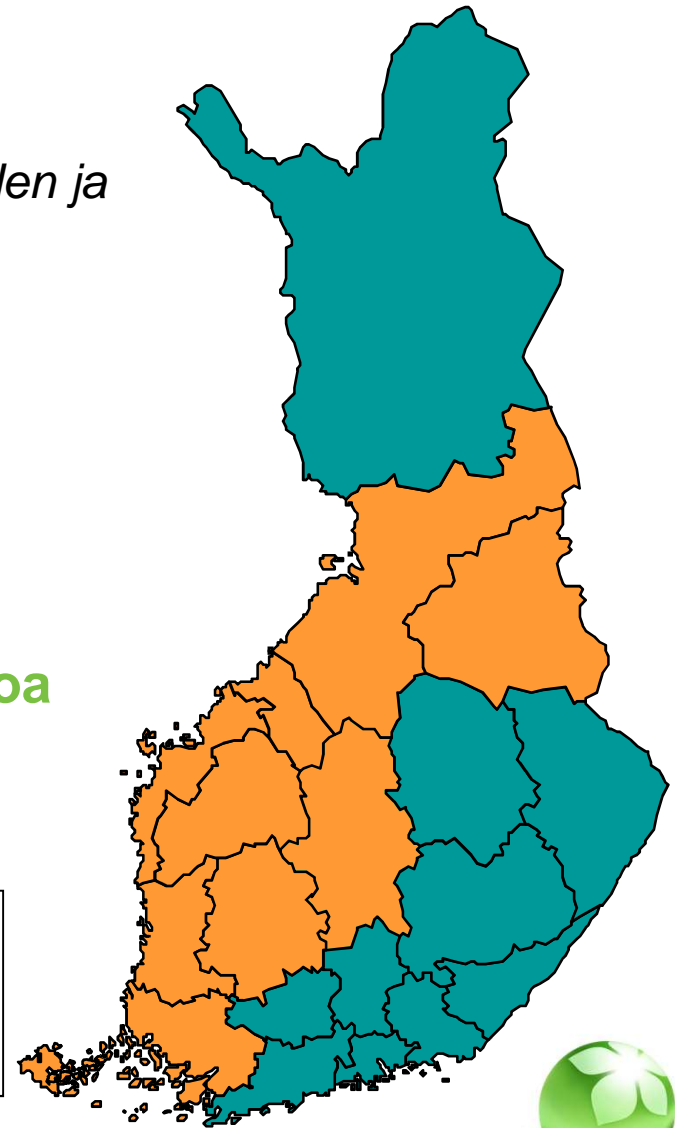
379 peruskoulua

209 lukiota

101 ammattiopistoa

99 672 vastaajaa

***Vuonna 2009 Kouluterveyskysely
kattoi 82 % yläkoululaisista ja 77 %
lukiolaisista.***

Kouluterveyskyselyn sisältö

- Kouluterveyskysely sisältää kysymyksiä eri aihealueilta, mm.
 - *oppilaitoksen työoloista*
 - *koulukiusaamisesta*
 - *terveystiedon opetuksesta ja opiskelijoiden terveysosaamisesta*
 - *päihteiden käytöstä*
 - *ruokailutottumuksista*
 - *terveydentilasta*
- Tulokset saatavissa kunta-, oppilaitos- ja yksikkökohtaisesti

Koulu kehitysyhteisönä

– yhteisönäkökulma vs. palvelusuuntautuneisuus

Yhteisösuuntautuneisuus	Palvelusuuntautuneisuus
Osallisuus, moniasiantuntijuus	Asiakkuus
<ul style="list-style-type: none">• Turvallinen arki, toiminnan raamit/pelisäännöt• Hyvinvoinnin tukeminen, nopea tarttuminen orastaviin ongelmiin• Koulun aikuisten hyvinvoinnin edistäminen	Häiriöiden ja ongelmien varhainen tunnistus
Arjen haasteiden kohtaaminen kehitysyhteisöissä <ul style="list-style-type: none">• Yhteiset toimintatavat• Yhteisön kyky toimia ennaltaehkäisevästi	Poislähtämisen kulttuuri <ul style="list-style-type: none">• Häiriöpalvelut ↑• Lapsiasiakkuudet ↑

Kaksi erilaista koulun toiminta-ajatusta

1. Opettaminen ja opettamisen tavoitteet sekä erikseen hyvinvointitavoitteet ja terveyden edistäminen
2. Terveys-, hyvinvointi- ja oppimistavoitteiden yhdistäminen → kouluyhteisö kokonaisuutena

Opiskelijahuoltoryhmä

- Jokaisessa koulussa tulee olla toimiva opiskelijahuoltoryhmä
- Opiskelijakohtaisissa asioissa ryhmä on kooltaan pienempi
- Koko kouluyhteisön terveyden edistämiseen liittyviä asioita käsitellään laajennetussa opiskelijahuoltoryhmässä.
Kouluterveyskyselyn avulla löydetään yhteisiä painopistealueita opiskelijahuollon eri toimijoille.

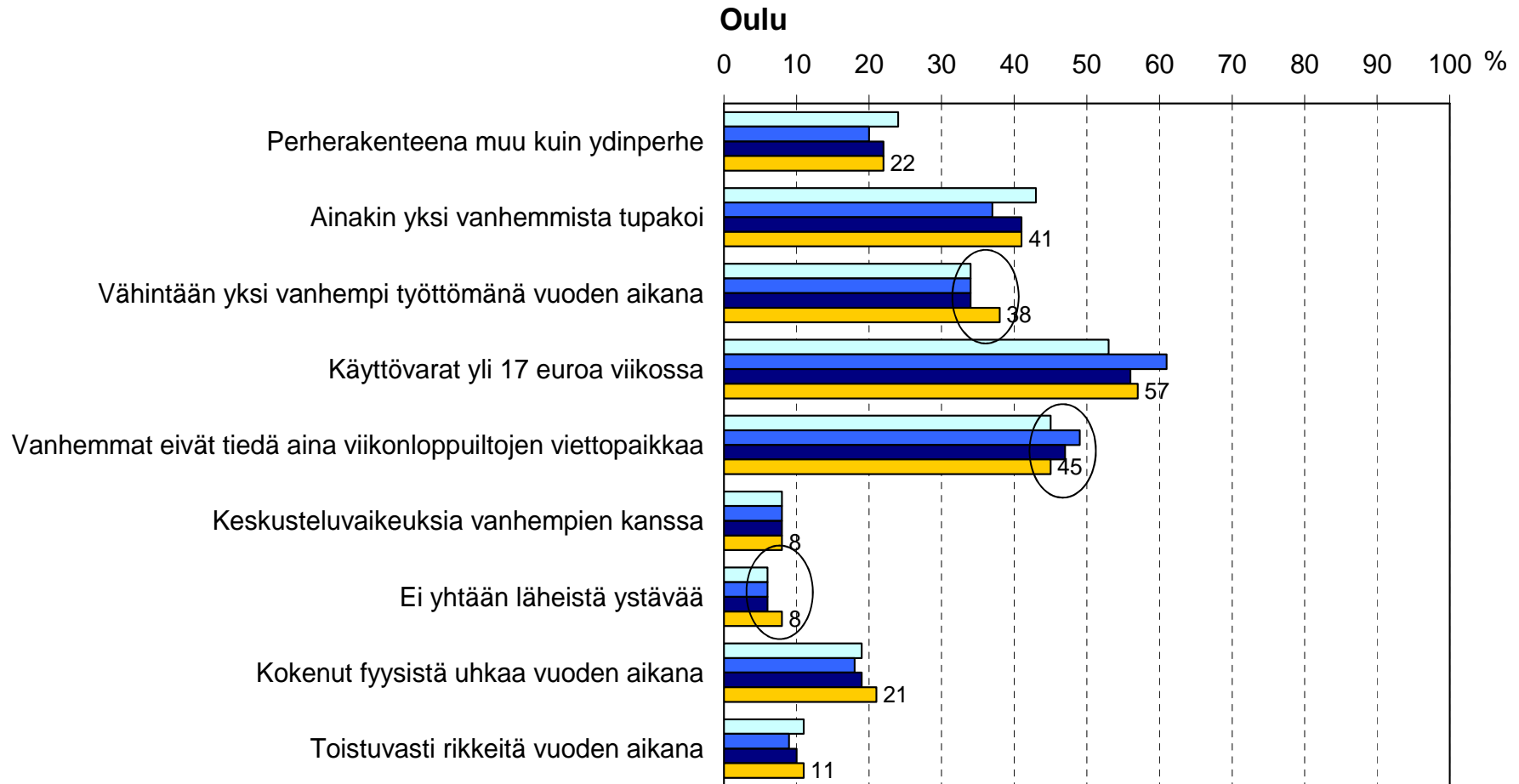
Miten tuloksia käsitellään

- Verrataan oppilaitoksen, kunnan tai yksikön tuloksia koko maakunnan ammattiin opiskelevien tuloksiin. → löydetään ilon ja huolenaiheita nuorten hyvinvoinnista
- Verrataan 1. ja 2. vuoden opiskelijoita → Toimenpiteiden kohdentaminen opiskeluvuoden mukaan

ELINOLOT

Vakioimattomat prosenttiosuudet

□ 1. vuoden opiskelijat (n=699) □ 2. vuoden opiskelijat (n=570) □ Oulu (n=1269) □ Pohjois-Pohjanmaa (n=3855)

Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat

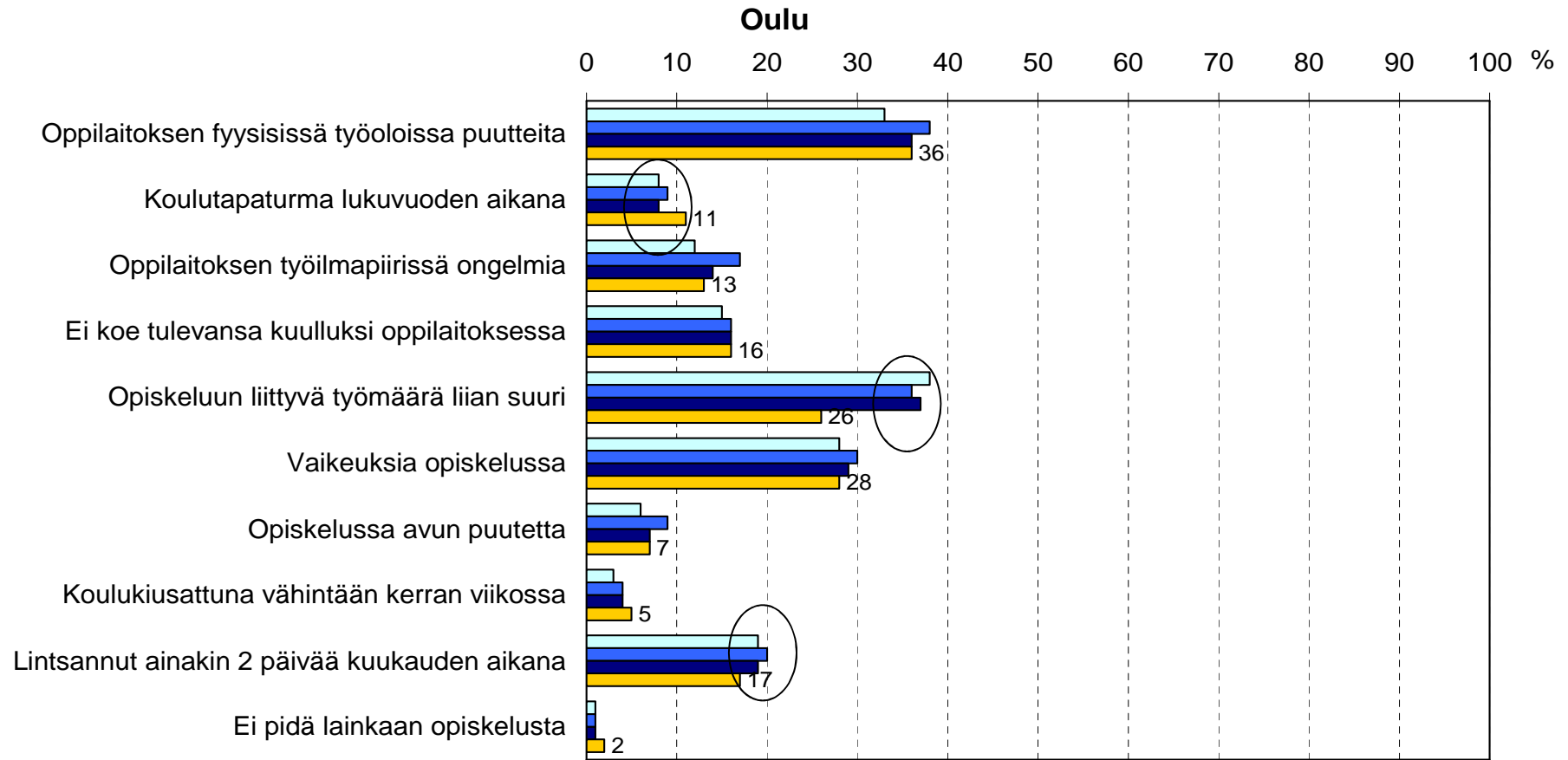
THL: Kouluterveyskysely

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

KOULUOLOT

Vakioimattomat prosenttiosuudet

□ 1. vuoden opiskelijat (n=699) ■ 2. vuoden opiskelijat (n=570) ■ Oulu (n=1269) ■ Pohjois-Pohjanmaa (n=3855)

Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat

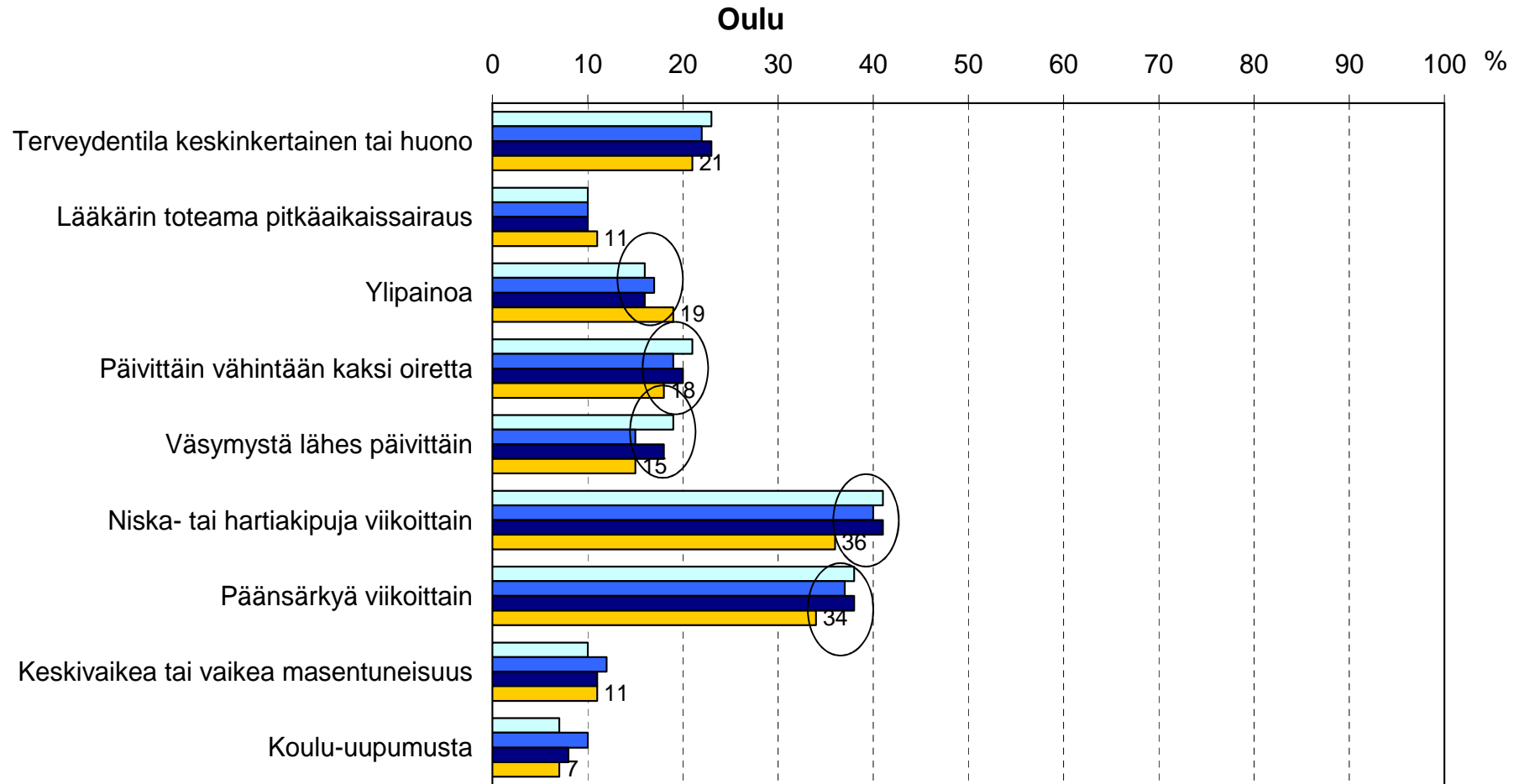
THL: Kouluterveyskysely

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

TERVEYS

Vakioimattomat prosentiosuudet

□ 1. vuoden opiskelijat (n=699) ■ 2. vuoden opiskelijat (n=570) ■ Oulu (n=1269) ■ Pohjois-Pohjanmaa (n=3855)

Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat

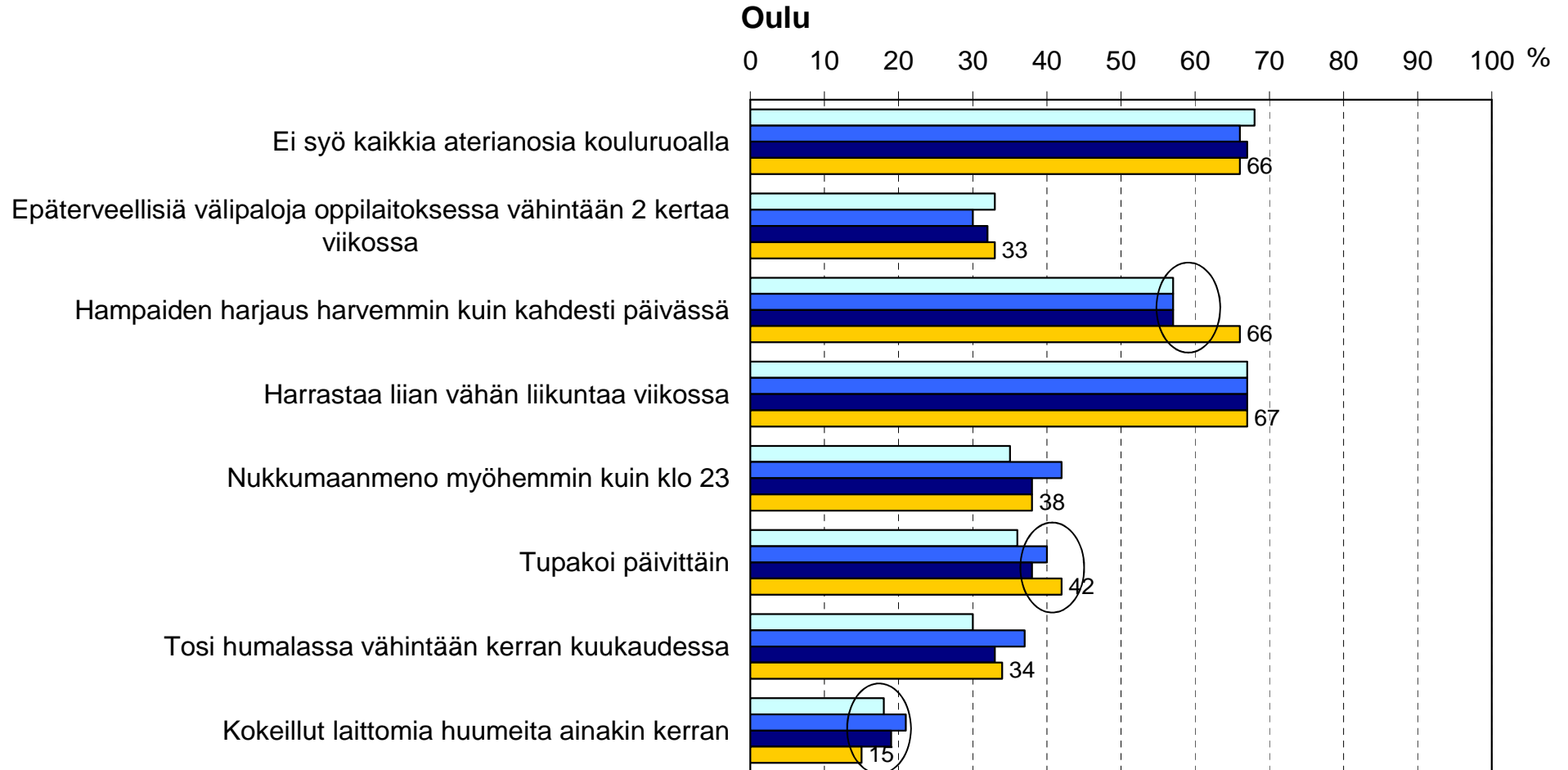
THL: Kouluterveyskysely

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

TERVEYSTOTTUMUKSET

Vakioimattomat prosenttiosuudet

□ 1. vuoden opiskelijat (n=699) ■ 2. vuoden opiskelijat (n=570) ■ Oulu (n=1269) ■ Pohjois-Pohjanmaa (n=3855)

Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

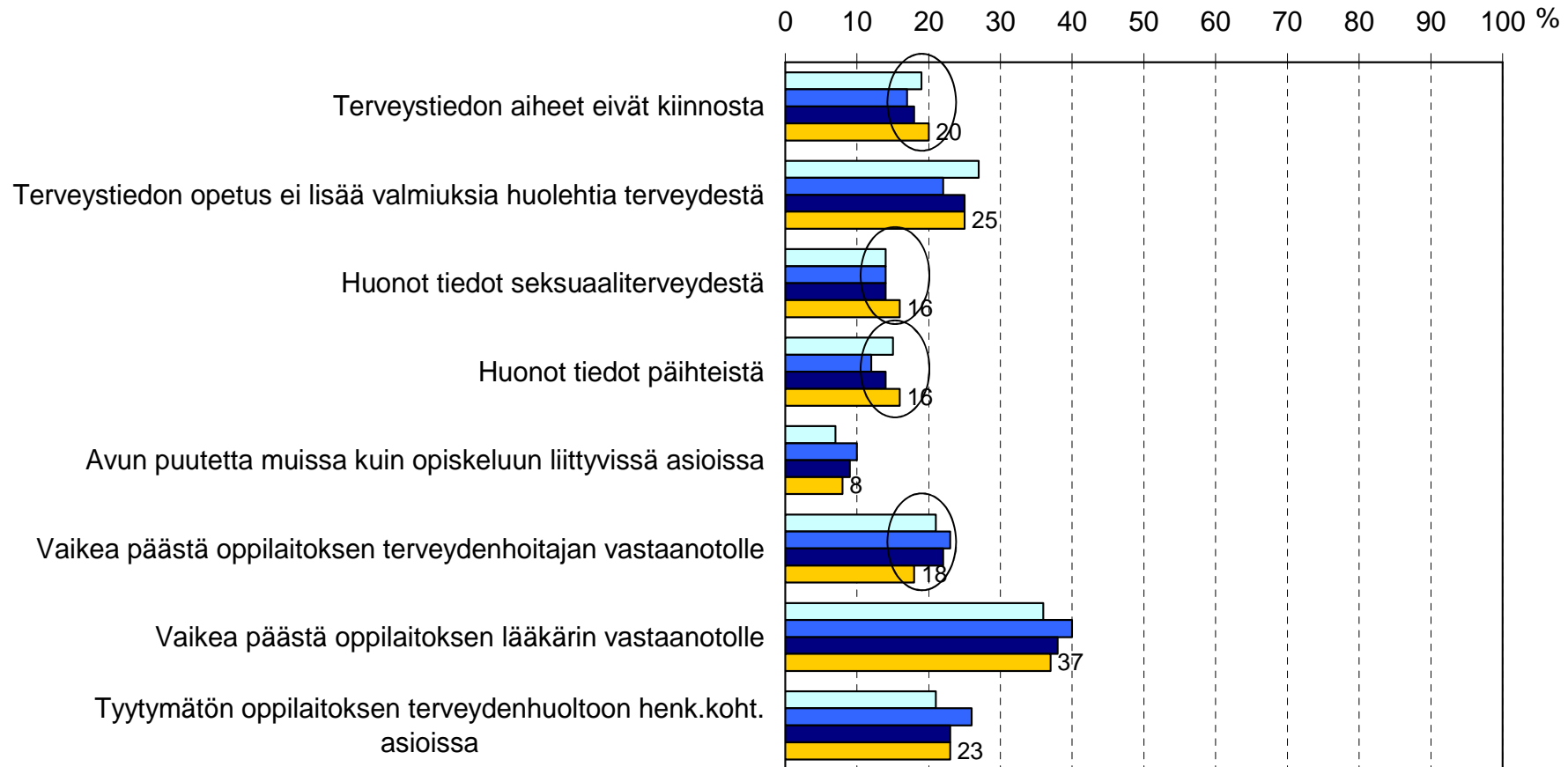
THL: Kouluterveyskysely

TERVEYSOSAAMINEN JA OPISKELIJAHUOLTO

Vakioimattomat prosenttiosuudet

Oulu

1. vuoden opiskelijat (n=699) 2. vuoden opiskelijat (n=570) Oulu (n=1269) Pohjois-Pohjanmaa (n=3855)

Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat

THL: Kouluterveyskysely

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Miten tuloksia käsitellään

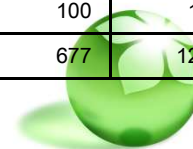
- Verrataan yksikkökohtaisia tuloksia koko oppilaitoksen tuloksiin. → eri koulutusaloilla erilaisia haasteita nuorten hyvinvoinnissa
- Verrataan tyttöjen ja poikien tuloksia → Toimenpiteiden kohdentaminen sukupuolen mukaan

		Oppilaitoksen yksikkö, liiketalous			Kunta		
		Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Kys 14 Kuinka usein Sinua on kiusattu oppilaitoksessa tämän LUKUKAUDEN aikana?	Useita kertoja viikossa	1	2	2	3	1	2
	Noin kerran viikossa	3	1	2	3	1	2
	Harvemmin	17	18	17	17	14	16
	Ei lainkaan	79	80	79	77	84	81
Yhteensä %		100	100	100	100	100	100
N		76	114	190	591	677	1268

		Oppilaitoksen yksikkö, tekniikka			Kunta		
		Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Kys 14 Kuinka usein Sinua on kiusattu oppilaitoksessa tämän LUKUKAUDEN aikana?	Useita kertoja viikossa	2	5	2	3	1	2
	Noin kerran viikossa	3	0	3	3	1	2
	Harvemmin	18	38	20	17	14	16
	Ei lainkaan	77	57	76	77	84	81
Yhteensä %		100	100	100	100	100	100
N		314	21	335	591	677	1268

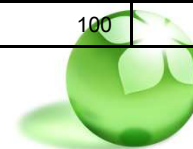
		Oppilaitoksen yksikkö			Kunta		
		Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Kys 14 Kuinka usein Sinua on kiusattu oppilaitoksessa tämän LUKUKAUDEN aikana?	Useita kertoja viikossa	6	1	3	3	1	2
	Noin kerran viikossa	3	3	3	3	1	2
	Harvemmin	17	14	15	17	14	16
	Ei lainkaan	74	83	79	77	84	81
Yhteensä %		100	100	100	100	100	100
N		159	207	366	591	677	1268

		Oppilaitoksen yksikkö			Kunta		
		Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Kys 58-59 Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten NYKYISTÄ TUPAKOINTIASI?	Päivittäin	44	38	41	40	35	38
	Kerran viikossa tai useammin	5	6	6	7	7	7
	Harvemmin kuin kerran viikossa	12	13	12	10	11	10
	Lakossa tai lopettanut	12	16	14	16	17	16
	En tupakoi	28	28	28	27	31	29
Yhteensä %		100	100	100	100	100	100
N		155	203	358	581	669	1250

		Oppilaitoksen yksikkö, liiketalous			Kunta		
		Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Kys 58-59 Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten NYKYISTÄ TUPAKOINTIASI?	Päivittäin	36	37	36	40	35	38
	Kerran viikossa tai useammin	4	7	6	7	7	7
	Harvemmin kuin kerran viikossa	11	10	10	10	11	10
	Lakossa tai lopettanut	21	19	20	16	17	16
	En tupakoi	29	27	28	27	31	29
Yhteensä %		100	100	100	100	100	100
N		73	114	187	581	669	1250

		Oppilaitoksen yksikkö, tekniikka			Kunta		
		Pojat	Tytöt	Yhteensä	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Kys 58-59 Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten NYKYISTÄ TUPAKOINTIASI?	Päivittäin	43	62	44	40	35	38
	Kerran viikossa tai useammin	8	10	8	7	7	7
	Harvemmin kuin kerran viikossa	9	0	9	10	11	10
	Lakossa tai lopettanut	17	5	16	16	17	16
	En tupakoi	23	24	23	27	31	29
Yhteensä %		100	100	100	100	100	100

- Kirjataan ne asiat, jotka meidän oppilaitoksessa ovat hyvin ja jotka ovat huonosti
- Valitaan ja kirjataan 3 - 5 laajempaa kokonaisuutta, joita halutaan seuraavan kahden vuoden aikana edelleen kehittää
- Tehdään lyhyt tiedote em. asioista välitettäväksi edelleen oppilaille, huoltajille, opiskeluterveydenhuoltoon, kuntapäätäjille, kolmannen sektorin toimijoille, medialle jne.
- Laitetaan tulokset ja tiedote nettisivuille

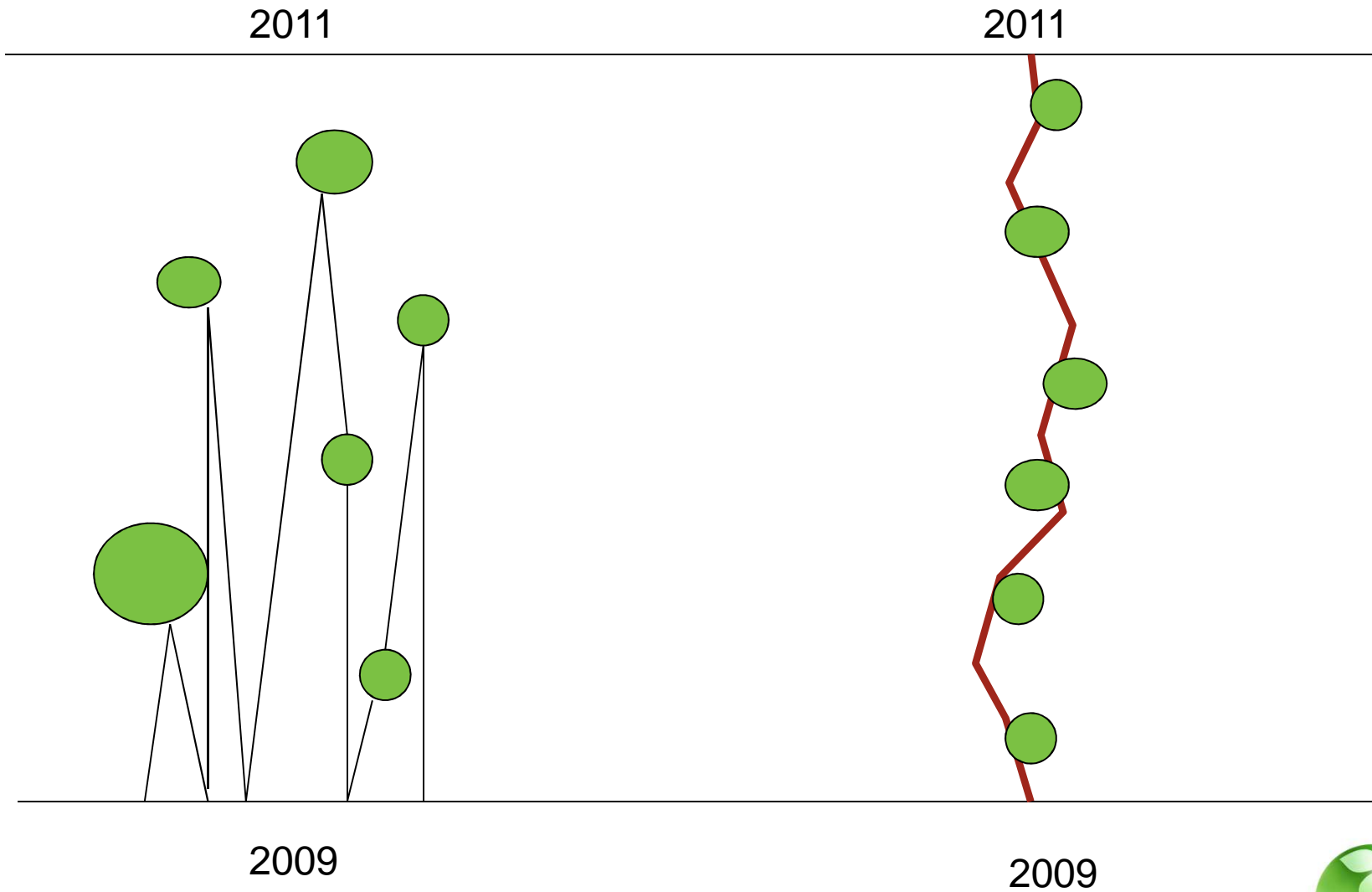
Tehdään kahden vuoden suunnitelma:

- 1) Miten tuloksista tiedotetaan oppilaitoksessa
- 2) Miten opiskelijat kytketään kouluyhteisön kehittämistyöhön
- 3) Miten prosessi etenee valittujen painopistealueiden osalta; mitä tehdään, kuka tekee, milloin tehdään
- 4) Miten tuloksista tiedotetaan oppilaitoksen ulkopuolelle
- 5) Miten tuloksia käytetään yhteistyökumppanien kanssa
- 6) Suunnitellaan toimenpiteiden arviointi

Suunnitelmallisuutta, tavoitteellisuutta, pitkäjänteisyyttä niihin asioihin, joita todella kannattaa kehittää.

Onko oppilaitoksen hyvinvointityössä **punainen lanka**?

- Yksikkökohtaisten tulosten käsittely oppitunnilla
- Opiskelijoiden kehittämissuhteet, oppilaskunnan hyödyntäminen
- Teemapäivät, teemaviikot
 - ➔ osallisuus, sitoutuminen
- Tulosten integroiminen opetukseen
- Työkyky, tulevan ammatin vaatimukset, ammatillinen osaaminen
 - ➔ ammatillisuus

Opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus

- Opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkistukset tulee tehdä kolmen vuoden välein
- Tarkistusten tuloksista tulee tehdä yhteenveto, joka sisältää toimenpidesuunnitelman ja arvioinnin.
- Tarkistukset tulee tehdä yhteistyössä koulutuksen järjestäjän ja työterveyshuollon kanssa.
- Tarkastuksessa tulee olla opiskelijoiden ja oppilaitoksen työntekijöiden edustus

Opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden tarkastus

- Työskentelyä koulussa haittaa
 - opiskelutilojen ahtaus
 - melu
 - sopimaton valaistus
 - huono ilma
 - lämpötila
 - likaisuus, pölyisyys
 - epämukavat työtuolit tai pöydät
 - huonot sosiaalitilat
- Koulutapaturma vuoden aikana
- Koulun työilmapiirissä ongelmia
- Puutteita osallisuudessa
- Työskentelyä koulussa haittaa työympäristön rauhattomuus
- Vaikeuksia
 - koulukavereiden kanssa toimeen tulemisessa
 - opettajan kanssa toimeen tulemisessa
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa
- Osallistunut muiden kiusaamiseen vähintään kerran viikossa
- Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta
- Työskentelyä koulussa haittaa väkivaltatilanteet

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Hyvinvointiohjelma

- Oppilaitoksessa tulee olla hyvinvointiohjelma, joka päivitetään vähintään joka neljäs vuosi; opiskeluyhteisön terveyden edistämisen näkökulma.
- Hyvinvointiohjelma kokoaa eri hallinnonalojen säädösten mukaiset opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät asiat.
- Hyvinvointiohjelma laaditaan yhteistyössä koulutuksen järjestäjän kanssa.
- Hyvinvointiohjelman sisältöjä mm. terveellisuuden ja turvallisuuden tarkistus, suunnitelmat väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, päihteiden käytön ehkäisemiseksi, yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittämisen tavoitteet, terveydenhuollon yhteisöllisten palvelujen toteutus, liikunta- ja ravitsemustavoitteet opiskeluyhteisössä. Hyvinvointiohjelmassa todetaan opiskeluhuoltoryhmän, asettaminen, kokoonpano ja tehtävät.

Miten tuloksia käsitellään

- Verrataan tuloksia lukiolaisten tuloksiin. → opiskeluterveydenhuollon resurssien tarpeen perustelut
- Käytetään kunnan tarjoamien palveluiden mm. opiskeluterveydenhuollon tai liikuntapalveluiden kohdentamistarpeiden perusteluna

Muita käyttötarkoituksia

- Hyvinvointiohjelma, ehkäisevän päihdetyön suunnitelma
- Antaa aiheita opetukseen, erityisesti terveystiedon oppiaineeseen
- Arviointiväline hanketyöhön
- Harhojen purkaminen siitä "mitä kaikki muutkin nuoret".

Muutoksen seuraaminen tulevina vuosina mahdollistuu

Kiitos mielenkiinnosta !

